

Lovforslag nr. L. 11, Fremsat den 4. oktober 1978 af Glistrup (FP), Erlendsson (FP), H. C. Hansen (FP), Uwe Jensen (Ribe a.) (FP) og Voigt (FP).

Forslag

til

Lov om sommertid 1979

§ 1. Døgnet søndag den 22. april 1979 formindskes med én time, idet uret den 22. april 1979 kl. 3.00 stilles én time frem.

§ 2. Døgnet mandag den 15. oktober 1979 forlænges, ved at uret den 15. oktober 1979

kl. 4.00 stilles én time tilbage. Den da forløbne time betegnes i tidsangivelsen som kl. 3 A og den kommende time som kl. 3 B.

§ 3. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Under den moderne livsrytme skaber det større glæde og bedre sundhedstilstand hos det store flertal at få forlænget sommeraftenerne. Erfaringerne i årene frem til 1948 opfordrer afgjort til gentagelse. Det er da også sket i de senere år i mere end en halv snes vesteuropæiske lande. Rationelt var det nok at have to timers forskudt tid om sommeren og én time om vinteren, således som foreslået af fremskridtspartiet ved L 9 af 8. januar 1974 (se Folketingstidende 1973-74, 2. samling, forhandlingerne sp. 119 og 1983 og tillæg A. sp. 33).

Som forholdet så ofte er, når fremskridtspartiet har rejst en sag, syntes regeringen ikke, at sagen skulle fremmes på det af fremskridtspartiet fremlagte grundlag, men foretrak i stedet at lave sit eget forslag. Det blev fremsat den 25. januar 1974 og førte til lov nr. 223 af 24. april 1974 om anvendelse af sommertid (bilag 2).

Hvis man vil nøjes med én times sommertid, kan en sådan foranstaltning ifølge loven gennemføres ved kongelig anordning efter forhandling med folketingets erhvervsudvalg.

Senere er der jo kommet en henstilling fra EF-Kommissionen om, at de EF-lande, som bruger sommertid, gør det inden for den samme periode.

Ulykkeligtvis gjorde regeringen ikke andet ved sagen end igen og igen at udtrykke almindelig sympati og føre endeløse forhandlinger i EF, Europarådet og Nordisk Råd. Man negligerede ganske et Fremskridtsinitiativ i brev til statsministeren i sommeren 1977 samt spørgsmål i Europa-Parlamentet den 13. april 1978 fra Uwe Jensen og den 20. juni fra Mogens Voigt i folketinget. I stedet kom blot en meddelelse fra transportminister-rådsmødet den 12. juni 1978 om, at EF-embedsmændene ikke kunne enes i tide om en almindelig EF-ordning for 1979.

Herefter blev lovforslag nødvendigt. Første gang folketinget mødtes efter 12. juni 1978, var der et sommertidsforslag fra fremskridtspartiet (L 258 af 2. september 1978). Imidlertid enedes gammel-partierne om at hindre forslaget i at komme til behandling i september 1978. Derfor vil der nu være så meget kortere tid til at behandle sagen,

men fremskridtspartiet har anmodet om, at nærværende lovforslag sættes på som hastesag.

Hvis andre EF-lande i 1979 anvender andre skæringsdage end de her foreslåede, 22. april og 15. oktober, er forslagsstillerne indforstået med, at justering sker i form af ændringsforslag under lovforslagets behandling.

I 1978 var forholdet imidlertid det, at Italien foretrak en kortere sommertidsperiode end Frankrig og Benelux, der ikke havde sommertid så længe, som England havde.

Regeringens undskyldning for ikke at gøre noget effektivt ved sagen er, at den som så ofte føler sig presset af en lille gruppe embedsmandsteknokrater. Her DSB's køreplansfolk. Denne håndfuld mennesker skal imidlertid ikke have lov til år efter år at gøre tilværelsen mindre glædesfyldt for det store flertal af danskere. Det kan da godt være, at nogle internationale tog – som hævdet af Povl Hjelt (se bilag 1) – nogle steder i landet kører bekvemt for nogle menneskers nuværende arbejdstid, men ændres afgangstiden en time, vil andre mennesker med fordel i lokaltrafik kunne bruge disse tog. De kører jo gennem mange timer og har køreplaner tilpasset andre landes forhold.

»Eksperterne«s forklaring på, at de ikke vil have sommertid, er, at Vesttyskland ikke har en sådan. Det hænger sammen med de særlige politiske hensyn, som Bonn sætter i højsædet for at have fælles tidsregning med Berlin, og en speciel holdning i den tyske fagbevægelse. Disse forhold skal Danmark selvsagt ikke blande sig i, men på den anden side skal de heller ikke år efter år tyrannisere Danmark, så vi ikke får bedst mulig gavn af de lyse timer. Ej heller kan det være afgørende, om Sverige og Norge skulle bevare hidtidig tidsregning. På grund af den geografiske beliggenhed har man jo i disse lande automatisk længere sommeraftener end Danmark.

Om den overvejende befolkningstilslutning til sommertidstanken og erhvervsfolks argumentation for og imod henvises til den som bilag 1 i uddrag optrykte artikel i Jyllands-Posten for 2. maj 1977 med tilhørende Observaundersøgelse.

Under behandlingen af lovforslaget vil regeringen blive anmodet om at foretage en ny undersøgelse af de energimæssige konsekvenser i stedet for bestandig at henholde sig til den tvivlsomme rapport om, at der i perioden 1. april til 30. september 1974 »kun« ville være sparet 0,2 pct. af det årlige elektricitetsforbrug svarende til ca. 12.500 tons kul eller ca. 8.000 tons brændselolie. Dette anføres allerede nu, fordi det vil være en ønskelig service

over for trafikforetagender og andre, at folketinget hurtigst muligt træffer tredjebehandlingsafgørelse i sagen.

Endelig skal erindres om replikskiftet mellem Christian den Tiende og daværende statsminister Knud Kristensen ved stadfæstelsen af den tidligere sommertidslov – nr. 222 af 24. april 1946 –. Kongen sagde: »Jeg troede ellers, bønderne var imod sommertid«, og fik det værdige svar: »Deres Majestæt, vi er ikke regering for bønderne alene.«

Bilag 1 til bemærkningerne til lovforslag om sommertid 1979.

Morgenavisen Jyllands-Posten 2. maj 1977 side 2 (ekstraktafskrift).

Sommertid.

Et repræsentativt udsnit på 1.337 personer på 20 år og derover besvarede den 18. april 1977 følgende spørgsmål:

Hvert år i sommermånederne indføres der sommertid i en del lande omkring os. Dette gøres ved, at alle ure på en bestemt dag og tidspunkt stilles (f. eks.) 1 time frem. Dette vil betyde, at ens døgn rykkes 1 time, således at man om aftenen får 1

times dagslys længere end ellers.

Man har i flere år diskuteret, om der i Danmark skulle indføres sommertid – det kan være en fordel for nogle og en ulempe for andre.

Hvad er Deres indstilling til indførelse af 1 times sommertid?

Opdeling: Udspurgtes køn/alder, bopæl og stilling.

Copyright Observa

	Jeg er tilhænger pct.	Jeg er modstander pct.	Kan ikke tage stilling pct.	I alt pct.
Total	59	24	17	100
<i>Mænd</i>				
20–29 år	64	17	19	100
30–49 år	63	21	16	100
50 år og derover	55	32	13	100
<i>Mænd</i> i alt	60	25	15	100
<i>Kvinder</i>				
20–29 år	61	21	18	100
30–49 år	63	19	18	100
50 år og derover	54	27	19	100
<i>Kvinder</i> i alt	58	23	19	100
Hovedstadsområdet	75	10	15	100
Bykommuner Øerne	58	27	15	100
Øvrige kommuner Øerne	59	29	12	100
Bykommuner Jylland	57	24	19	100
Øvrige kommuner Jylland	42	37	21	100
Selvstændig landbruger (gartner, fisker)	41	48	11	100
Selvstændig forretn.driv. (dir., håndv.mester)	75	16	9	100
Hustru til selvst., medhj. i virksomheden	44	39	17	100
Funktionær/tjenestemand i amt, stat, kommune ...	67	18	15	100
Funktionær i øvrigt	66	17	17	100
Arbejder/håndværker	56	26	18	100
Studerende uden erhvervmæssig beskæftigelse	64	19	17	100
Husmoder uden erhvervmæssig beskæftigelse	57	25	18	100
Pensionist	51	27	22	100

Direktør Sven Acker, Danmarks Turistråd: Det vil være en god idé, om vi får sommertid. Flere og flere lande får det. En turismæssig attraktion i Danmark om sommeren er for udlændingene de lange lyse aftener. Sommertid vil gøre den attraktion endnu større.

Formanden for Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, Jens Peter Lund, Odense: Mange af turisterne fra det sydlige udland spiser først omkring kl. 21 og 21.30, for det er de vant til hjemmefra. Det vil betyde, hvis vi får sommertid, at de vil komme til at spise, endnu mens

solen står på himlen. Det vil givetvis være noget, der vil gøre indtryk. Jeg tror også, det vil opfordre folk til mere at sidde på fortovsrestauranter, og jeg vil da mene, at det især vil være en fordel for Tivolierne. Jeg tror, at en sommertid vil give øget omsætning, og vi må vel også kunne spare lidt tid på strømudgifterne. Vi skal i hvert fald ikke tænde lyset så tidligt om aftenen.

Direktør E. L. Jacobsen, Elsam: Lysforbruget er jo langtfra hele vort elforbrug. Hvor meget der vil kunne spares på lysforbruget, hvis der skal være en time længere lyst om aftenen, kan ikke umiddelbart siges, men det er min bestemte opfattelse, at det vil være meget lidt. Personlig ser jeg gerne, at vi får sommertid.

Formanden for Samvirkende danske Landboforeninger, proprietær H. O. A. Kjeldsen: Hvis jeg var blandt dem, som Observa har henvendt sig til, så havde jeg svaret nej, men vi har et ret afslappet forhold til problemet. Sommertid vil give landmændene en del problemer, specielt i høsten, der begynder i august. Vi skal have duggen væk, inden vi kan komme i gang, og sommertid vil betyde, at vi kommer en time senere. Dermed skal vi arbejde en time længere om aftenen for at nå det samme. Den selvstændige landmand, der har lønnet arbejdskraft, får øgede lønningsudgifter i form af

overarbejdsbetaling.

Direktør Frede Ahlgreen Eriksen, SAS: Hvis Danmark nogenlunde alene indfører sommertid, vil vi få store problemer med afvikling af trafikken. Det er vigtigt for os, at store grupper af lande går med og helst samtidig. Vigtigt er det især, at både Norge og Sverige er med, hvis vi skal have sommertid. Sker det, vil vi ikke blive generet af sommertid, men gør Danmark det alene, bliver det en indviklet proces at få fartplanerne til at hænge sammen. Hele Mellemeuropa har fået sommertid, men på forskellige tidspunkter, og det har vist os, at intet er uheldigere for en trafikafvikling. Isoleret dansk sommertid vil føre til ekstra belastning af lufthavnene og dermed øgede udgifter for os.

Generaldirektør P. Hjelt, DSB: Hvis vi får sommertid sammen med nabolandene, er det i orden. Men det vil give os store problemer, hvis nabolandene ikke er med. Vi får skæve tider i køreplanerne. De internationale tog tager passagerer op, når de kører i Danmark, og de passer måske til arbejdstiden for mange mennesker. Det vil de ikke komme til at gøre, hvis vi får sommertid. Vi kan løse problemet ved at sætte ekstratog ind, men det har vi helt bestemt ikke penge til. Isoleret dansk sommertid vil give os øgede udgifter eller ringere service. Og da vi altså ikke har råd til øgede udgifter, bliver det ringere service.

Bilag 2 til bemærkningerne til lovforslag om sommertid 1979.

Lov nr. 223 af 24. april 1974 om anvendelse af sommertid:

§ 1.

Ved kongelig anordning kan der efter forhandling med folketingets erhvervsudvalg for en periode af året træffes bestemmelse om, at tidspunktet for døgnets begyndelse forskydes 1 time i forhold

til normal tidsregning (sommertid). Der kan samtidig fastsættes de nødvendige overgangsbestemmelser.

§ 2.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.